

Сравнителен анализ на учебните програми по физическо възпитание и спорт за 7, 8 и 9 клас в България и Гърция

Петя Миланова, Павлина Аверкиаду

Comparative analysis of school learning programs in physical education and sport for 7, 8 and 9 class in Bulgaria and Greece: Physical education is an indispensable element in daily learning activities of students. It is particularly important in the present stage of continuous urbanization of the society, the children' sedentary way of live is widespread and they are also overloaded with heavy school learning programs and 'modern' extracurricular activities. Good knowledge of the curriculum in physical education for different levels of education in the Bulgarian and Greek school would help to exchange ideas and experiences in the quest for continuous improvement of teaching on this subject.

Key words: school learning programs, physical education and sport

ВЪВЕДЕНИЕ

Физическото възпитание е необходим елемент в ежедневната учебна дейност на учениците. То придобива особено важно значение в сегашния етап на непрекъснатата урбанизация на обществото, на повсеместното обездвижване на децата, които са претоварени с тежки учебни програми и „модерни“ извънкласни занимания – компютърни и видео игри, телевизия, интернет и т.н., като малка част от тях намират време за организирани системни занимания с физически упражнения и спорт. Една от приоритетните задачи на съвременното образование е запазване и укрепване здравето на учениците, което е практически осъществимо преди всичко в урока по физическо възпитание и спорт, където се усвоява богат арсенал от двигателни навици и умения, необходими за успешна адаптация към околната среда и ответно поведение в различните видове дейности на ментално и физическо ниво.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Доброто познаване на учебните програми по физическо възпитание за отделните степени на обучение в българското и гръцко училище би спомогнало за обмяна на идеи и опит в стремежа за непрекъснатото усъвършенстване на преподаването по този предмет.

Целта на настоящото изследване е да се направи сравнителен анализ на учебните програми по физическо възпитание и спорт за 7, 8 и 9 клас в Република България и Република Гърция.

За реализиране на целта си поставихме следните **задачи** за разрешаване:

1. Да се проучи законовата и нормативна база, отнасяща се до физическото възпитание в 7, 8 и 9 клас.

2. Да се разкрие мястото на физическото възпитание в образователните системи на двете страни.

3. Да се анализират приликите и разликите в учебните програми по физическо възпитание в изследваните от нас класове на българското и гръцкото училище.

За разрешаване на поставените задачи използвахме следните **методи**:

Проучване и анализ на нормативните документи по проблемите на училищното физическо възпитание в България и Гърция. Установяване на спецификата при провеждане на уроци по физическо възпитание в 7, 8 и 9 клас в Република България и Република Гърция посредством **педагогическо наблюдение**; **Сравнителен анализ** на действащите учебни програми в българското и гръцко училище.

Анализ на резултатите:

В структурно отношение и в двете държави има основно и средно образование, а целия курс на обучение е 12 години. В България основното образование се

осъществява в два етапа: начален и прогимназиален, а средното – в един етап – гимназиален – всеки с продължителност четири години. В Гърция основното образование се осъществява в Димотико училището, което обхваща 6 годишен период, а средното се дели на Гимназио и Ликио – всеки по 3 години. Съществена разлика има в задължителното обучение. В България и двете образователни степени са задължителни, докато в Гърция обучението след степен Гимназио не е задължително. Съществува разлика в разпределението на учебната година по срокове – в българското училище тя е разделена на два учебни срока, а в гръцкото на три.

Според нас, голям недостатък на учебните програми в гръцкото училище е липсата на разработени критерии за оценка на физическата дееспособност. Има изисквания за контрол върху развитието на основните физически качества сила, бързина, издръжливост и техните производни, но всеки учител сам определя упражненията за тестиране. Това прави невъзможно съпоставянето на физическата дееспособност между учениците от различните класове и училища.

Оценяването в България се извършва по шестобалната система, докато в Гърция за изследваните от нас класове тя е 20-бална. В Гърция има учебници по физическо възпитание за учениците от Димотико. За всеки клас е представено учебното съдържание, кратка история, класификация на спортовете, техника на изпълнение на упражненията, тактически действия, състезателни правила, информация за различните спортни уреди и съоръжения, тестове за проверка на теоретичните им знания, знания за закалителни процедури, здравословно хранене и др. [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]. Направеният сравнителен анализ обхваща учебното съдържание по физическо възпитание в 7, 8 и 9 клас, представено в таблица 1.

В **VII клас** по лека атлетика в българското училище се изучават бягането на дълги разстояния, скока на височина (начин „ножица“) и тласкането на гюле със засилване. Много повече дисциплини се изучават в гръцкото училище – спринтово бягане, скок на дължина, троен скок, скок на височина, тласкане на гюле, хвърляне на копие и физическа подготовка.

От спортната гимнастика в часовете по физическо възпитание в България се изучават повече елементи в сравнение с тези в Гърция – елементи на земя, висилка, успоредка, смесена успоредка и прескок. При художествената гимнастика изучаваните упражнения са сходни – упражнения с топка, въже, обръч, лента и бухалки. Изучаваните спортни игри в българското училище в VII клас са две – хандбал и волейбол, докато в гръцкото – са три – волейбол, баскетбол и футбол. Елементите от волейболната игра са еднакви, с изключение на блокадата, която се изучава в гръцкото училище през същия период, а в българското – в VIII клас.

В **VIII клас** в България по лека атлетика се изучава щафетното бягане, летящия старт и скока на височина (начин „коремно-претъркалящ“) и начин „фосбъри-флоп“). В Гръцката програма отново са застъпени повече дисциплини, а именно – спринтово бягане, бягане за издръжливост, щафетно бягане, скок на дължина, троен скок, скок на височина „фосбъри-флоп“, тласкане на гюле, хвърляне на копие и физическа подготовка. Скокът на височина начин „коремно-претъркалящ“ не се изучава от учениците в Гърция.

Разпределението на изучаваните елементи от гимнастиката е идентично с това в VII клас. В българското училище са застъпени нови елементи на уредите, докато в гръцкото само се усъвършенства научения материал от предходната година.

В VIII клас и в двете страни се изучават четири спортни игри – баскетбол, хандбал, волейбол и футбол. Няма съществени различия в усвоявания учебен материал.

Таблица 1.
Изучавани дисциплини по класове в България и Гърция

Клас	Изучавани дисциплини	
	Българско училище	Гръцко училище
7 клас/А	Лека атлетика	Волейбол
	Спортна и худ. г-ка	Баскетбол
	Хандбал	Футбол
	Волейбол	Лека атлетика
	Водни спортове, туризъм, народни танци, бойни спортове	Спортна и худ. г-ка Народни танци, плуване
8 клас/В	Лека атлетика	Волейбол
	Гимнастика	Баскетбол
	Баскетбол	Футбол
	Хандбал	Хандбал
	Волейбол	Лека атлетика
	Футбол	Гимнастика
	Водни спортове, туризъм, нар.танци, бойни спортове	Народни танци, плуване
9 клас/Г	Лека атлетика	Волейбол
	Гимнастика	Баскетбол
	Баскетбол	Хандбал
	Хандбал	Лека атлетика
	Волейбол	Гимнастика
	Футбол	Народни танци, плуване
Водни спортове, туризъм, бойни спортове, фитнес и бодибилдинг		

В **IX клас** в българското училище по лека атлетика се изучават спринтово бягане, щафетно бягане, скок на височина и тласкане на гюле. Освен тях в гръцкото училище са включени бягане за издръжливост, скок на дължина, троен скок, хвърляне на копие и физическа подготовка.

И в двете страни учениците затвърждават научените през предходните години упражнения по гимнастика.

Отново се изучават спортните игри – затвърждава се изучения материал и се добавят нови елементи. В гръцкото училище през този период в програмата не са включени часове по футбол.

Изводи

1. От направения преглед и анализ на нормативните документи, свързани с учебните програми по физическо възпитание за 7, 8 и 9 клас в България и Гърция, установихме, че не съществуват значими различия.

2. Изучаваните модулни единици в съдържателната си част почти не се различават.

3. В урока по физическо възпитание в гръцкото училище най-голям относителен дял от общия брой часове по предмета има леката атлетика заедно с физическата подготовка (33,3% в 7-ми и 8-ми клас, и 30% в 9-ти клас)

4. Установихме съществени разлики в системата за оценяване.

5. В българското училище за разлика от гръцкото има много голям избор от допълнителни модули, съобразени с интересите на учениците.

6. Основните цели и задачи на урока по физическо възпитание и в двете страни са идентични.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализът на учебното съдържание за 7, 8 и 9 клас в българското и гръцко училище показва, че няма разлика в изучаваните основни ядра лека атлетика, гимнастика, волейбол, баскетбол, хандбал и футбол. Съществени различия откриваме при ядро лека атлетика. В Гимназио на леката атлетика се пада 1/3 от предвидените часове по физическо възпитание. Изучават се дисциплини, които отсъстват в българската учебна програма – троен скок и хвърляне на копие. При обучението в скок на височина са застъпени начин „ножица“ и „фосбъри-флоп“, без начин „коремно-претъркалящ“, който се изучава в българското училище. Освен изучаваните дисциплини в отделните учебни срокове се заделя време за физическа подготовка, създаване на хигиенни навици и спортуване за здраве. В българската учебна програма има голямо разнообразие от допълнителни ядра – водни спортове, туризъм, народни танци, бойни спортове, фитнес и бодибилдинг, докато в гръцката народните танци се изучават задължително, а водните спортове се практикуват там, където има възможност. Единствено в VIII клас изучаваните спортове са еднакви.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Държавни образователни изисквания (стандарти) по физическо възпитание и спорт – културно-образователна област физическа култура.

[2] Закон за степената на образование, общообразователния минимум и учебния план (в сила от 15.09.2009г.)

[3] Учебни програми за 7, 8 и 9 клас на МОН

[4] Учебни програми за физическо възпитание и спорт. Национален седмичник за образование и науки АЗБУКИ.

[5] Учебни програми за 7, 8 и 9 клас на гръцката образователна система.

[6] Καϊμακάκης, Β. *Ενόργανη Γυμναστική: μεθοδική, διδακτική, βοήθεια, οργάνωση, πρ οσφορά, ιστορία*. Θεσσαλονίκη: Μαϊάνδρος, 2001.

[7] Κατσικαδέλη, Α., Αγγελονίδης, Ι., Κουντούρης, Π. & Λάϊος, Ι. *Πετοσφαίριση Ι*, Αθήνα, 2000.

[8] Θεοδωράκης, Ι., Τζιαμουρτας.Α., Νάτσης.Π., Κοσμιδου.Ε. *ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ Α,Β,Γ Γ ΥΜΝΑΣΙΟΥ*, Αθήνα, 2008.

[9] Ζέτου, Ε. & Χαριτωνίδης, Κ. *Η διδασκαλία της Πετοσφαίρισης ΙΙ*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 2002.

За контакти:

Ас. Петя Миланова, доктор, НСА „Васил Левски“, Катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички“, сектор „Спорт за всички“, GSM: 0893396470, E-mail: petiamilanova@gmail.com

Докладът е рецензиран.